

Advies Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

Brief aan De minister van Veiligheid en Justitie

Drs. S.A. Blok

Postbus 20301

2500 EH Den Haag

Datum: 15 februari 2017

e-mail: voorlichting@rechtspraak.nl

Inhoud van de brief

Geachte heer Blok,

Bij brief van 21 december 2016, kenmerk 2031088, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake het voorstel van wet inzake regels ter uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119) (Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming) (het 'Wetsvoorstel').

Het wetsvoorstel

Het Wetsvoorstel strekt tot uitvoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: de verordening) en intrekking van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Doel van de verordening is verdergaande harmonisatie van privacyregelgeving, bescherming van persoonsgegevens en bevordering van vrij verkeer van gegevens binnen de Unie. Op tal van punten vereist de verordening nadere regeling bij nationale wetgeving of maakt die mogelijk. Nationaal recht is in hoofdlijnen noodzakelijk voor het uitvoeren van de bepalingen inzake de nationale toezichthouder en het invullen van de ruimte die de verordening biedt om bij nationaal recht nadere invulling te geven aan de bepalingen van de verordening.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

Het Wetsvoorstel geeft de Raad voor de rechtspraak geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.

Werklast

De Raad verwacht dat het Wetsvoorstel werklastgevolgen heeft voor de Rechtspraak. De inschatting is dat die gevolgen substantieel zijn: de Raad verwacht in financiële zin een toename in werklast van ruim € 200.000,- per jaar.

Eerste reden voor de toename is dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), naar verwachting van de Raad, meer besluiten zal nemen. Dat komt door (1) een meer omvattende handhavingstaak, (2) klachten van burgers en (3) verzoeken om schadevergoeding. Een toename in het aantal besluiten leidt tot een toename in beroepsprocedures bij de rechtbank, ook omdat de procesbereidheid groot zal zijn. Voorts zullen de beroepsprocedures vaker meervoudig worden afgedaan dan de huidige procedures op grond van de Wbp. Beide aspecten zijn hieronder nader toegelicht.

Aantal zaken

De AP heeft een handhavende taak op basis van de Wbp. Die taak komt te vervallen. Daarvoor in de plaats krijgt de AP een handhavende taak op grond van de Uitvoeringswet verordening gegevensbescherming. De Uitvoeringswet maakt in meer gevallen handhaving mogelijk, leidt zodoende tot meer handhavingzaken en dus tot meer beroepszaken bij de rechtbank. Daarbij kan de AP bij handhaving op basis van de Uitvoeringswet veel hogere boetes opleggen dan de boetes die de AP op basis van de Wbp kan opleggen. De procesbereidheid van betrokkenen is vervolgens ook groter, onder andere vanwege de grotere financiële belangen. De combinatie van meer handhavingzaken en een grotere procesbereidheid leidt naar verwachting van de Raad tot een substantiële toename in het aantal beroepszaken.

De Raad verwacht dat de AP zorgdraagt voor een betere bekendheid met de rechten inzake privacy bij burgers en dat dat leidt tot meer klachten. Een betere bekendheid leidt immers tot meer vragen, en naar verwachting dus ook tot meer klachten, over de al dan niet onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens. Een (schriftelijke) klacht behelst een aanvraag om een besluit te nemen, dus meer klachten leiden tot meer besluiten van de AP, waarvan een deel uiteindelijk bij de Rechtspraak terecht zal komen als beroepsprocedure. Een bezwaarschriftenprocedure zal – vanwege het mogelijk principiële karakter van de bezwaren – namelijk niet altijd een beroepsprocedure voorkomen.

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Ten slotte zullen extra zaken ontstaan over verzoeken om schadevergoeding. Bijvoorbeeld als blijkt dat de AP ten onrechte heeft gehandhaafd. Bij meer handhavingszaken verwacht de Raad dat ook meer zaken ontstaan vanwege onterechte handhaving en een bezwaarschriftenprocedure zal niet altijd een beroepsprocedure voorkomen. Als in absolute aantallen de verzoeken om schadevergoeding toeneemt, dan heeft dat uiteindelijk tot effect dat ook meer beroepsprocedures door de Rechtspraak zullen worden afgedaan.

Uit de systemen van de Rechtspraak blijkt dat nu jaarlijks gemiddeld ongeveer 100 beroepszaken worden afgedaan op grond van de Wbp. Die zaken vervallen. Daarvoor in de plaats komen zaken op grond van de Uitvoeringswet. Gelet op de verwachte toename in aantal zaken, schat de Raad dat op grond van de Uitvoeringswet jaarlijks ongeveer 150 zaken zullen worden afgedaan. Per saldo verwacht de Raad dus een toename van 50 beroepszaken per jaar bij de Rechtspraak.

Zaakzwaarte

Uit de systemen van de Rechtspraak blijkt dat een groot deel van de zaken op grond van de Wbp nu enkelvoudig wordt afgedaan. Een klein aantal zaken wordt meervoudig afgedaan. De Raad verwacht een verschuiving in die verhouding: onder het regime van de Uitvoeringswet zullen meer zaken meervoudig worden afgedaan. Bijvoorbeeld omdat de zaak complexer, meer technisch van aard is, en er wellicht een deskundige moet worden ingeschakeld. Maar ook omdat grotere financiële belangen spelen, vanwege de hogere boetes die opgelegd kunnen worden. Ten slotte zullen ook veel zaken een principieel karakter kennen: verhoudingsgewijs wellicht niet meer zaken dan in de huidige situatie, maar als in absolute aantallen meer beroepsprocedures plaatsvinden, dan hebben in absolute aantallen ook meer zaken een principieel karakter.

Uit de systemen van de Rechtspraak blijkt dat nu jaarlijks gemiddeld ongeveer 5% van de zaken op grond van de Wbp meervoudig wordt afgedaan. De inschatting van de Raad is dat na invoering van de Uitvoeringswet het percentage zaken dat meervoudig wordt afgedaan stijgt naar 15: dus 15% van de zaken die op grond van de Uitvoeringswet aanhangig worden gemaakt bij de Rechtspraak, zullen naar verwachting meervoudig worden afgedaan.

Conclusie

Op grond van de stijging van het aantal zaken en de verschuiving in de verhouding van zaken die enkelvoudig worden afgedaan en de zaken die meervoudig worden afgedaan, verwacht de Raad dat de Uitvoeringswet werklastgevolgen heeft die in totaal ruim € 200.000,- per jaar bedragen.

Totale werklastconsequenties

Mutatie als gevolg van aantallen	structureel p.j.
Effect wijziging gemiddelde zaakzwaarte	€ 110.323
Effect behandeltime per zaak	€ 90.829
Totale effect wetsvoorstel	geen
	€ 201.151

Tot slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend, mr. F.C. Bakker, Voorzitter Raad voor de rechtspraak